

კვლევა არსებული მასალა და საბჭოთა და უმეტესად დასავლეთი მიწის, შეურყეველი აქსიომა აღმოაჩინა. მაგრამ, ვინ იმისთანა შეთქმულა და იმისთანა საბჭოთა, რომელიც ბნელ კაცობაზე გამოიტანა სამხრეთ-დასავლეთში... მთელი თავისი მოსაზრება თვით პრეტის ორ-სამ ციტატებზე დაყრდნობით. ჩვენ არ გვინდა ამ ციტატების გარეშე გამოვიტყუოთ ბნელ კაცობასთან ერთად, მაგრამ არ შეგვიძლია ჩვენს გაოცებას არ გამოვაცხადოთ იმის გამო, რომ ბნელ კაცობაზე არც ერთ თანამედროვე მკვლევარს ანგარიში არ გაუწია. რომ მისგან მოყვანილი ციტატა რომელიმე მკვლევარს ყალბად მიიჩნია, ანუ მისგან მოყვანილი ციტატა რომელიმე მკვლევარს ყალბად მიიჩნია, ანუ მისგან მოყვანილი ციტატა რომელიმე მკვლევარს ყალბად მიიჩნია, ანუ მისგან მოყვანილი ციტატა რომელიმე მკვლევარს ყალბად მიიჩნია...

სახალხო უნივერსიტეტის

სახალხო უნივერსიტეტის საზოგადოების წევრები კრება 17 მარტს გამოსტუმრეს, სახალხო საბჭო. კრებამ მოიხილა საზოგადოების ფუნქციონირება და მისი დამტკიცება სხვა დროისთვის გადასდო. ანგარიშის წაკითხვის შემდეგ, კამათი გაიმართა იმის თაობაზე თუ რით ახსნას ის გარემოება, რომ ასეთი მსგავსი პიუჯერი (2800 მ.) აქვს, ისეთი დღე-ღამეები ღირს საქმედს, როგორც სახალხო უნივერსიტეტის. ამის მიზეზად მოიხილა საზოგადოების დასახელება. მეორე კრება ბარში დასდეს გამგეობის ამ წევრებს, რომელნიც წევრობაზე თანხმობას აცხადებენ და შემდეგ კი აღარ მუშაობენ. მესამე კრება აღნიშნეს, რომ საზოგადოების წევრნი მხოლოდ საზოგადოების კრებებზე მხოლოდ, ანგარიშს იმსენებენ და ამის შემდეგ საზოგადოების საქმეებში სრულიად არააქტიური მონაწილეობას არ იღებენ. ამის გამო, საქმეები მთელ თავის სიმძიმით მხოლოდ გამგეობას აწევდება. კრებამ ამ მოვლენის თაობაზე ასაკულნი და აქტიური იქნა: 1) მეტი სიფრთხილი და ყურადღებობა მოეციოს გამგეობის წევრთა არჩევნებს, 2) თუ რომელიმე წევრი გამგეობისა ჯეროვანად არ მუშაობს, გამოირიცხოს იგი წევრობიდან, თანხმად საზოგადოების წევრთა შარშანდელ საზოგადოების კრების დადგენილებისა და არჩეული იქნას. ახალი წევრი და 3) დაევიწიოს უნივერსიტეტის საზოგადოების საქმეები, მხურვალე მონაწილეობა მიიღონ, არა მარტო სკოლებისა, არამედ საზოგადოების წევრთა მოპოვებისა და ლექციების ბიულეტენის გასაღების საქმეშიც. კრებამ ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ ქალაქის თვითმმართველობა სახალხო უნივერსიტეტს ხელ-ფეხს უჭერს. კრება კიდევ უფრო დაღვივდა. კრების განხორციელების თაობაზე, რომელიმე წევრის დასახელებით, რომელიმე წევრის დასახელებით, რომელიმე წევრის დასახელებით, რომელიმე წევრის დასახელებით...

პირველის წევრები ფარდა აიხილა თვალისწინა წარმოვიდგა საუცხოო, მომზადდა სურათი. სკენის უკან ნაწილი დაქვრივდა ქალბატონი ქართველი მომღერალი გუნდს, ეროვნული ტანისამოსით გამოიწყობის. მის წინ ირისი მხრით იდგნენ დრამატულ საზოგადოების გამგეობისა და საიუბილეო კომიტეტის წევრები და მსახიობნი, მერვე მხრით—სხვა და სხვა დამკვირვებლები და საზოგადოებათა დეპუტატები. სკენის მარჯვენა მხარეზე იდგა სამხარაო, ვარდ-ყვავილოვანი შემკული, რომლის საფეხურებთან იხსნდნენ პაწაწა, კობაჯი მორთული ბავშვები. მთელი თეატრი მორთული იყო სხვა და სხვა ფერის ელექტრონული ლამაზებით და სურათსა და ბუნის ფაქტორებით, პატარა ბაიბალები, რომლებზედაც იუბილეო იყო დაბატული, კვლავივე გაქრული იყო ქალბატონი, რომელიც მხარეზე აღნიშნული იყო ის პიესები, სადაც ვ. მესხიშვილს მიუღია მონაწილეობა.

სკენაზე გამოჩნდა ძვირფასი იუბილეო, რომელსაც ერთი მხრით ედგა აკაო, მეორე მხრით—ღვივთ კლდეა. ივრალი საზოგადოებამ, ფეხზე წამოდგა და ტანის ცემითა და აღფრთხილებულ ჯვარსა დახლი მიეგება საყვარელ მსახიობს, ქანდაკიან გადმოპარულ პარტურში მსახიობის სურათები სხვა და სხვა რომში და სხვა და სხვა ფერის ქალბატონი ნაკრები, სადაც აღნიშნული იყო ის პიესები, სადაც ვ. მესხიშვილს მიუღია მონაწილეობა. მთელი თეატრი მორთული იყო სხვა და სხვა ფერის ელექტრონული ლამაზებით და სურათსა და ბუნის ფაქტორებით, პატარა ბაიბალები, რომლებზედაც იუბილეო იყო დაბატული, კვლავივე გაქრული იყო ქალბატონი, რომელიც მხარეზე აღნიშნული იყო ის პიესები, სადაც ვ. მესხიშვილს მიუღია მონაწილეობა.

ერთი სიტყვით, იუბილეს ნამდვილი ეროვნული დღესასწაულის ფერი იყო. აქ ქართველი ერთი დღე-ღამე უფროა და არა მარტო მესხიშვილის მოღვაწეობის 30 წლის იუბილეს, არამედ ქართული სკენის წელში გამაგრებას და მკვიდრს ნიადაგზე დადგომას, დღესასწაულში დახლის გაოცებულებას, გთვით-ცნობიერებას და სამშობლოსადმი სიყვარულს ძვალსა და რბილში გაჯდამას.

წერილი კე-ტარბუბიან

სახ. სათათბიროს მდივანმა მიიღო გ. ნ. კოკოველისგან წერილი, რომელშიც აღნიშნულია, რომ მთავრობას არავითარი სურვილი არა აქვს, რომეც ცვლილება შეიტანოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებულ ახალ რეგისტრაციის კომისიაში. ის კომისია, რომელიც ეხლა არსებობს, მთავრობის აზრით, არის მხოლოდ მოსაზრებელი კომისია. საზოგადოების წარმომადგენელი ეხლაც იდგებიან მონაწილეობას საქონის გადაწყვეტაში, რაც ადვილად შეიძლება დამტკიცდეს კომისიის შიგნით. საზოგადოების წარმომადგენელი ფაქტურად ეცნობებიან ყველა მასალა და შეუძლიან თანგვიანთი მოსაზრებანიც წარადგინონ ამა თუ იმ პროექტის დასაცვლად. საზოგადოებას დასურვებულა წარმომადგენლები სფეროს უფრო განსაკუთრებული სფეროს მინიჭება გ. ნ. კოკოველს შესაბამის მიაჩნია.

ცენტრის ჯგუფი. ოპოზიციონერი მხოლოდ ერთი ნ. ნ. ლევი და რამდენიმე სხვა. დაადგინეს: შეერთებულია გაატარონ ცხოვრებაში კანონპროექტები ერთნაირი გაუქმების შესახებ. ახალი ჯგუფის თავმჯდომარედ აირჩიეს ვარუნ-სკერტი. ბიუროს წევრებია ნ. ნ. ლევი, ს. ს. კრიმი, ნ. ა. ხომიაკოვი, ნ. ნ. შილდოვსკი, დიმიტრიევი, სკენიცი და სხვა.

ილია ჭავჭავაძის სახლის აღსანიშნავად გამართულმა საღამომ კარგად ჩაირა. კრება გახსნა სახელმწიფო სათათბიროს წევრმა ვ. ლ. გელვაძემ. სახელმწიფო საბჭოს წევრმა მ. კოვალევსკიმ პრეტის საზოგადოებრივი-პოლიტიკური მოღვაწეობა დაახასიათა. პრეტ-ლოცებდა დერეფანში მცხოვრებელ საუკუნის ქართულ ლიტერატურის ძირითად მიმართულებაზე ილაპარაკა. ბნელ დაღიანა აღნიშნა სამოქალაქო პოლიტიკა. ჭავჭავაძის პრეტურ ნაწარმოებებში, დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ბ. ნ. გ. რობაქიძის მოკლე სიტყვა. საღამოს სახელმწიფო სათათბიროს წევრნიც დაესწრნენ.

გალკანეთი და გვირგვინი

შინაგან საქმეთა მინისტრმა სახელმწიფო სათათბიროში შეიტანა კანონპროექტი, რათა 150.000 მან. გადაიღოს პოლიციისა და ჟანდარმთა კორპუსის მოხელეთა დახმარების აღმოსაჩინად.

განმარტების ბარათში, რომელიც მაკლავმა კანონპროექტთან ერთად წარადგინა, მინისტრი არკვევს იმ აზრს, დამყარებული თუ არა სიმშვიდე და მშვიდობა რუსეთში. შინაგან საქმეთა მინისტრი ამბობს: „სასტატისტიკო ცნობებით, შეიარაღებულ თავდასხმის და ძარცვა-გლეჯის რიცხვი და ამასთანავე დაზარალებულ და მოკლულ პირთა რიცხვი 1912 წ., გასულ წლებთან შედარებით, რუსეთში მცირეა. მაგრამ რუსეთში ჯერ-ჯერობით სრული მშვიდობიანობა არ არის დამყარებული, ცხოვრების საზოგადოებრივი მიმდინარეობა ჯერ არ ჩამდგარა თავის კლამორში.“

ამის დასამტკიცებლად მაკლავის მოკლე-გლეჯისა და მკვლელობის თაობაზე 1907 წლიდან 1913 წლამდე ციფრები შემდეგს გვეუბნება:

წელი	შეიარაღებ. თავდასხმისა და ძარცვა-გლეჯის რიცხვი	მოკლული.	კერძო პირი.
1907	9,998	673	1,388
1908	11,044	438	1,561
1909	7,182	237	1,066
1910	4,914	158	776
1911	2,808	141	584
1912	2,443	88	447

პოლიციის და ჟანდარმთა კორპუსის მოკლულ მოხელეთა რიცხვი 1906—1912 წლამდე ყოფილა:

წელი	მოკლული.		
	პოლიციის მოხელე.	ჯანდარ. კორპ. მოხელე.	ჯამ.
1906	324	43	367
1907	380	36	416
1908	166	26	192
1909	106	6	112
1910	64	4	68
1911	79	4	83
1912	41	3	44

გალკანეთი და ეპროკა

ლონდონი. რეიტერი იტყობინება, 15 მარტის ელჩთა კონფერენციის სხდომაზე, ალბანეთის სამხრეთის საზღვრებს არკვევენო, თათბირი დააკვირდა გადწყვეტილებას ვერ დადგა და სხდომები 18 მარტამდე გადაიდო. სკუტარის საკითხის თანა რთული საკითხი არ არსებობს. ალბანეთის სამხრეთის საზღვრების გამოკვეთის დროს, განსაკუთრებით საბერძნეთის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, ბერძენი საკითხი იმდენად განსაკუთრებული ყურადღებას იქცევს კორფის პირდაპირ მდებარე ადგილი. ავსტრიასა და იტალიას სწავლიან ეს ადგილი ალბანეთის საზღვრებში მოაქციონ; საერთო აზრით კი საბერძნეთს უნდა ეკუთვნოდეს.

ვლ. ალაქის-გუბანიშვილის

10 მარტს ქუთაისში დადის ამბოთი დღესასწაული ჩვენი სასიკეთლო მსახიობის გ. ს. ალაქის-გუბანიშვილის სასტუმრო მოღვაწეობის 30 წლის იუბილე.

ვლ. ალაქის-გუბანიშვილის

10 მარტს ქუთაისში დადის ამბოთი დღესასწაული ჩვენი სასიკეთლო მსახიობის გ. ს. ალაქის-გუბანიშვილის სასტუმრო მოღვაწეობის 30 წლის იუბილე. დღის 10 საათიდან ხალხმა დენა იწყო ქალაქის თეატრისკენ, რომელიც ბნის ხეველებით, ვარდ-ყვავილებით და ბაიბალებით იყო გარედან მორთული და სხვა-და-სხვა გვარის ელექტრონული ლამაზებით და შემკული.

ვლ. ალაქის-გუბანიშვილის

10 მარტს ქუთაისში დადის ამბოთი დღესასწაული ჩვენი სასიკეთლო მსახიობის გ. ს. ალაქის-გუბანიშვილის სასტუმრო მოღვაწეობის 30 წლის იუბილე. დღის 10 საათიდან ხალხმა დენა იწყო ქალაქის თეატრისკენ, რომელიც ბნის ხეველებით, ვარდ-ყვავილებით და ბაიბალებით იყო გარედან მორთული და სხვა-და-სხვა გვარის ელექტრონული ლამაზებით და შემკული.

ვლ. ალაქის-გუბანიშვილის

10 მარტს ქუთაისში დადის ამბოთი დღესასწაული ჩვენი სასიკეთლო მსახიობის გ. ს. ალაქის-გუბანიშვილის სასტუმრო მოღვაწეობის 30 წლის იუბილე. დღის 10 საათიდან ხალხმა დენა იწყო ქალაქის თეატრისკენ, რომელიც ბნის ხეველებით, ვარდ-ყვავილებით და ბაიბალებით იყო გარედან მორთული და სხვა-და-სხვა გვარის ელექტრონული ლამაზებით და შემკული.

ვლ. ალაქის-გუბანიშვილის

10 მარტს ქუთაისში დადის ამბოთი დღესასწაული ჩვენი სასიკეთლო მსახიობის გ. ს. ალაქის-გუბანიშვილის სასტუმრო მოღვაწეობის 30 წლის იუბილე. დღის 10 საათიდან ხალხმა დენა იწყო ქალაქის თეატრისკენ, რომელიც ბნის ხეველებით, ვარდ-ყვავილებით და ბაიბალებით იყო გარედან მორთული და სხვა-და-სხვა გვარის ელექტრონული ლამაზებით და შემკული.

ვლ. ალაქის-გუბანიშვილის

10 მარტს ქუთაისში დადის ამბოთი დღესასწაული ჩვენი სასიკეთლო მსახიობის გ. ს. ალაქის-გუბანიშვილის სასტუმრო მოღვაწეობის 30 წლის იუბილე. დღის 10 საათიდან ხალხმა დენა იწყო ქალაქის თეატრისკენ, რომელიც ბნის ხეველებით, ვარდ-ყვავილებით და ბაიბალებით იყო გარედან მორთული და სხვა-და-სხვა გვარის ელექტრონული ლამაზებით და შემკული.

ალყის ახსნისა და აღზარდისა საზღვრების შესახებ განხორციელდეს.

პეტერბურგი. პეტერბურგის კომისიის პირველი სხდომა, რუმინთა ბულგარეთის დავის განსახილველად, 18 მარტსთვის არის დანიშნული.

სტამბოლი. დიდ სახელმწიფოთა წარმომადგენლებს, ჯერ-ჯერობით, პარტასთვის არავითარი წინადადება არ მიუძღვრათ.

ბერლინი. კავშირის საბჭომ მოიწონა ჯარის გაძლიერების და ამ მიზნისთვის ფულის ვარდების კონპროექტი. მშვიდობიანობის დროს 544.211 ჯარის კაცი იყო; კონპროექტი ამ რიცხვს 661.176 კაცამდე ადღევს.

გაზეთებიდან.

სკუტარი თუ დიკაგო?

ვერდიან იტყობინებდა, რომ ავსტრიის თანხმად პრინციპიალურად სკუტარის მავიერი კ. დიკაგო დაუთმოს მოკავშირეებს, მხოლოდ იმ პირობით კი, თუ ამ ქალაქის აღმანდელ კათოლიკეთა და მუსულმანთა ინტერესების უზრუნველყოფის თავს იღებს ვერობის სახელმწიფოები. სამთა შეთანხმების სახელმწიფოები პეტროპოლს, რომ ავსტრიის ასეთი წინადადება წინააღმდეგობას გამოიწვევს სერბია - ჩერნოგორიის მხრით, რადგან ვერობის გარანტია შეუძლებელი იქნება, როგორც დამოუკიდებელ სახელმწიფოებს.

ავსტრიის პრესა.

დიკაგოს დამთმობა დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ვენაში, რადგან ეს იყო უკანასკნელი მუხლი, რომელსაც ასე თავგამოდებით იცავდა ავსტრიის დიპლომატია. ოფიციალური გაზეთები გაფიცებით უსაყვედურებენ პრესისთვის, რომ მას სისტემატურად შეცდომაში შეჰყავდა საზოგადოება. ოფიციალური პრესისპოსტა დააკენის, რომ ავსტრიამ სრულიად დაპყრობისთვის გაგლეხა ბალკანეთში და თან და თან დაუთმო რუსეთის დიპლომატიის შემოტევას. ბალკანეთის საქმეებში—ამბობს გაზეთი—გავლენიანი ხმა მხოლოდ რუსეთს აქვს.

ავსტრია-სერბიის საზღვარზე

ამას წინააღმდეგობა გაუწიეს დემობილიზაცია სამხრეთ-აღმოსავლეთის არ შეწყვეტა. ბოსნიდან იუწყებიან, რომ სერბია-ჩერნოგორიისა და ავსტრიის საზღვრებზე სიძვირით აშენებენ ახალ სიმაგრეებს, განსაკუთრებით კი მდ. დრინისა და სავოს შუა. ავსტრიის ჯარის-კაცები და ავსტრიის ამჟამად დაპყრობის, რომ ომი აუტოლებელია.

სამშვიდლო პირობები და მოკავშირეები.

სოფიდან იუწყებიან: მოკავშირეების სახსარად ხოტა ვერობის სახელმწიფოებისაგან შემდგომი უაზრის პირობებზე კომპრომიზული შინაარსისა იქნება. ბულგარეთი უარს იტყვის იმ საზღვარზე, რომელიც ვერობამ დაადგინა მისსა და ოსმალეთს შორის და თავის მხრით მოითხოვს მილი-საროსზე გაკლილ საზღვარს. ბულგარეთი მტკიცედ დადგება აგრძელებს სახელმწიფო საზღვრების მოთხოვნებს, რადგან ომის განახლების მიზეზი საფუძვლიანად ედება. ბულგარეთის საზოგადოებრივი აზრი ამ პირობებს ისე უპასურობს, როგორც მინიმუმს და, მაშასადამე, მეტის დათმობის მოლოდინი აღარავის აქვს.

სერბიის პრესა კი ერთხმად აღიარებს, რომ დიდი სახელმწიფოებისაგან შემდგომი პირობები ხელსაყრელი არაა მოკავშირეებისთვის და ამიტომ უშედეგოა, სანამ მოლაპარაკება არ გათვალისწინდება, ახლავე უარყოფთ ვერობის პროექტით.

იტალია და კუნძულები.

იტალიამ გადაწყვიტა: აღარ დაუბრუნოს ოსმალეთის ვევის ზღვის ის კუნძულები, რომელიც უკანასკნელ ომის დროს დაიპყრა და მათი ხელის გადაწყვეტა ვერობის დიდ სახელმწიფოებს მიანდოს. იტალიის მთავრობა განუცხადებს ოსმალეთს, რომ რადგან ამ კუნძულების საკითხის გადაწყვეტას თვითონ ვერობა ჰკონტროლებს, ამიტომ ლონდონის ხელშეკრულების მუხლი, რომელიც ხსენებულ კუნძულებს შეეხება, არ იქნება შესრულებული.

ბულგარეთ-რუმინის დავა.

პეტერბურგში ხმა ვაგერცელდა, რომ ამ ქალაქ ბულგარეთისა და რუმინის შორის მნიშვნელოვანი კომპრომიზი უნდა გამოართული სახელმწიფო კონვენციის შექმნის თაობაზე. ამბობენ, რომ ასეთი მოლაპარაკება სოფიასა და ბუქარესტშიც სწავრობენ, რომელსაც პეტერბურგიდან ეხმარებიან საღვთო დიპლომატიის, დანევი, სახანო-

ვი და რუსეთის სამხედრო მინისტრი სუსომლინოვი. საქმის მკონდენ პირობები ამტკიცებენ, რომ ახლა ადგილი მოსახერხებელი იქნება ბულგარეთის დაყოფის იმ ტერიტორია-ლურ დათმობაზე, რომელსაც რუმინთა მოითხოვს.

გაუპანეთის ტვი

16-17 მარტი.

სოფია. სავროვო კრებაზე გეგმა განაცხადა: „ბულგარულმა ჯარის კაცმა თვის მომემ-მოკავშირე სერბიელთან ერთად, საკუთარს სისხლით დასწერა საუკეთესო ფურცელი ბალკანეთის ისტორიისა და აღნიშნა ფრიად თვალსაჩინო თავი მსოფლიო ისტორიისა. აღრიანობალო, ოსმალეთის მეორე სატახტო ქალაქი და ყველაზე გამაგრებული ციხე ბალკანეთში, დავეზო. გუშინდელმა გამარჯვებამ გულწრფელის სიხარულით აღავსო ხალხის გული. ერთი პილოტის დაღუპულ გმირებს, სავროვო კრებამ დაადგინა, სამადლოვანი დეგეზა გავგზავნოს ბულგარეთის ჯარს, გულწრფელი მადლობა გამოუცხადოს სახელმწიფო სათათბიროს, რომელმაც აღრიანობლის დამბობის გამო მანიფესტაცია მოახდინა.“

უსკუბი. რამდენი ჯარი დაეხმოს სერბიას აღრიანობლის აღების დროს, გამორკვეული არ არის. დაქრული კი ბევრი ყოფილა.

სტამბოლი. მინისტრთა საბჭომ დადგინა ომი განაგრძოს. 15 მარტს ღამით ოსმალეთის ჯარმა ჩათალჯის მოზიციებზე მოპირდაპირის წინააღმდეგ იერიში მიიტანა.

სტამბოლი. ბულგარეთის ჯარი ზედიზედ იღებს ჩათალჯის პოზიციებს. სისხლის მღვრელი ბრძოლა სწავრობებს ბუქ-ბუქმენჯთან. ზარბაზნების გრიალი ისტამბოლამდე აღწევს.

სოფია. შუქრი-ფაშა თვისი შტაბით აღრიანობლიდან სოფიაში წავიდა.

სოფია. აღრიანობლის რკინის გზა არღუს ხილამდე არის შეკეთებული. ხიდი რამდენიმე დღის შემდეგ შეკეთდება. მატარებლებს შეუძლიან თითქმის აღრიანობლამდე მივიდნენ.

სოფლის დროს მხოლოდ რამდენიმე სახლი დაზინდა. ქალაქში გადახდები სენი არა ყოფილა. ქალაქის აღმამდე ოსმალეთმა დასწევს ბელაბი, დაამტკიცეს თოვები, ზარბაზნები და საზინეს, ცხენები დახოცეს და სახსათის საწყობებს ცეცხლი წაუკიდეს; დანგრეეს რადიო ტელეგრაფის სადგური.

უკანასკნელის ცნობებით, 11, 12 და 13 მარტის ბრძოლაში აღრიანობლიდან ბულგარებს მოუკლეს და დაჭირეს 11.000 კაცი, სერბიელებს—1.200. ტყვედ წაიყვანეს 60.000 ოსმალთა 820 ოფიცირთა, რომელთა შორის 13 გენერალია. ხელთ იგდეს 650 ზარბაზანი, 68 ტყვიანი მურქვევი, 10 ბაირალი და დიდძალი სომარი სურსათი.

მღვთიანი ანგარი

სოფ. ლეღვანი (შორაპნის მაზრა). ეს სოფელი მდებარეობს სად. მარგლისიდან სამი-ოთხი ვერსის მანძილზე. ამ სოფელში არის ორ-კომპლექტიანი სამინისტრო სასწავლებელი. სკოლა კარგ პირობებშია. აქვს ორი შენობა, ერთში სკოლა არის მოთავსებული, მეორეში—მასწავლებლების ბინები ორივე შენობა სუფთად და წესიერად არის მოწყობილი. სკოლის აქვს დათმობილი ნაძვრებით შემოსილი ხუთი ქვეყა მიწა, რომლითაც, თანხმად ხალხის დადგენილებისა, მასწავლებლები სარგებლობენ. ამ უკანასკნელ წლებში მოწყობა რიცხვმა იმატა. ამ ქალაქ სწავლობს 120 მოწაფე. წელს ბავშვების რიცხვს არ მოაკლდება, რადგან ენკენისციდიან მეოთხე განყოფილება უნდა გაიხსნას. ენკენისციდი კი ახალ სწავლის მსურველთა რიცხვი 50-60-ზე ნაკლები არ იქნება. საკურო გახდებდა შესამე მასწავლებლის მოწვევა. საქმის შესახებ სკოლის გამგეს მოულოაპარკნია სასკოლო ინსპექტორთან, რომელსაც ალუთქევამ მასწავლებლის ხაზინის ხარჯით დანიშნა, უკეთუ ხალხი სკოლისა და მასწავლებლის ბინას შეიძენს. ახალი შენობის შედენა თუქა სანდვლოა, რადგან ერთი შენობა შარშან ააგეს აკაურებმა, მაგრამ შინა ვიმედოვნებთ რომ უარს არ იტყვიან, რადგან

სკოლის მნიშვნელობა დღეს საკმაოდ აქვთ შეგნებული.

ბუნებით ეს სოფელი დაჯილდოებულია, ჰავა და წყალი კარგი აქვს. სახანავ-სათესი ყველას საკმაოდ მოეპოვება, იშვიათია, რომ ამ სოფლის გლეხმა ხიზინდი იყიდოს. ყველა ამ სოფელთან ამ სოფლის ნაქოს წარმოადგენს უგზობა და უხილობა. გზები ისეა გაოხრებული, რომ ავღრიანში ბედურით გაუქირდება კაცს ვაგლა. როდესაც ამ სოფელში სავ. მარგლისიდან მიდის კაცი, უნდა გაიაროს მდინარე „აოლოს ხევი“, რომელიც საკმაოდ დიდი მდინარეა, ამ მდინარეზე ერთი ძელია გადებული, სიგანით ერთი მტკაველი, ისე უსახელურო. დღე არ გავა, რომ ამ ხილზე არავინ გადავარდეს და წყალში არ იტყუშალოს, მაგრამ ამ სოფლის მშრანებლები ყურსაც არ იბერტყავენ.

აქ სცხოვრობს „ლესნიჩი“ ბ-ნი ივანე მისუროვი, რომელიც კარგი მეფუტკრეა და მახლობელ სოფელ სახელარში კიდევ ბლომად ჰყავს ფუტკარი გაშენებული. მისი მიხედვითა და რჩევით ბევრს გაუწეობია აქ ფუტკარი და დღეს მოაპოვებინა ისეთი გლეხები, რომლებიც წელიწადში 15-20 თაფლს ჰყიდიან.

შუბი.

ერწო-თინეთის მხარე. წლევანდელი ზამთარი თუმცა დიდი თოვლიანი არ იყო, მაგრამ საშაგეროდ ცივ-ყინვითი იყო და სხვა და სხვა ავადყოფილება ბევრია გასწირებული; სოფელს ვერა ნახავს კაცი, რომ ინფლუნცია არ იყოს მოდებული.

ინფლუნციის დიდს გაქირვებით ხილობს ხალხი რამდენიც გაზაფხულის პირმა მოატანა, იდენი ხალხს დაზარალება დაუწყია ინფლუნციამ, უფრო კი ხნიერ ხალხს აზარალებს.

თიანეთის მაზრის ექიმი ბ-ნი კლიმიაშვილი, დაუზარალდა დაღის ავადყოფნაში და დაზარალებს უწყევთ.

28 თებერვალს და 1 მარტს, თითქმის ერთ არზინამდე თოვლი მოვიდა. ამან გუთნების შეგმა შეაფერხა.

ერწო-თინეთის მხარეს ქათმისა და ინდოურის ქირია გაერცლებული და მუსრს ავლენს. ეს არის მიზეზი, რომ როგორც ქათამი, ისე კვერცხიც გაძვირდა აქ. გლეხობა ბევრს კითხულობს ნოღმე ქათმის ქირის წამალს, მაგრამ ვერსაიდ-რას პოულობენ. სასურველია, რომ თუ რაიმე საშუალებაა ქათმის ქირის წინააღმდეგ, გაზეთის საშუალებით გამოცხადდნენ ექიმები.

ილდანში, საცა ნავთის ნიშნებია, ორი „ვიშა“ უკვე ჩადგეს და გაცხარებული მუშაობა. დიღურ მუშას ჯერ-ჯერობით 60 კ. აქვს.

პურის ფასი ჯერ-ჯერობით სამ მანეთზე ზევით არ ასულა და არც პურის მუშტარია წელს შარშანდელით. **ქართული ოსებში ნამყოფი.**

თაბაში და ხალკვნაბა

სახალხო სახლი. სამშაბათს, 26 მარტს, სახალხო სახლიდან არსებული დრამატული წრე, ბ-ნ გ. ჯაბაურის 20 წლის სასცენო მოღვაწეობის აღსანიშნავად, ქ-ნ ნ. დავითაშვილისა და ბ-ნ ვ. ყიფიანის მონაწილეობით, მშობრთა საიუბილეო წარმოდგენას. წარმოდგენილ იქნება ვ. გუნიას დრამა „და-შა“.

წერილ. რედ. მიმართ

ქ. შ. წ.-კ. გამავრცელებელ საზოგადოების გამგებამ მილო შემდეგი შემოწერილები: 1. გერგოლი გორგის ძე გვეგეკორისაგან—2 ძველი თეთრი ფული, ნაპოვნი აბას-თუმანში სანატორიის სამირკელის თხრის დროს. 2. ოზურგეთში მოვაკრე მუსტაფა ალი ოსმან-ოღლი-საგან—ერთი ვერცხლის რუსული მანათიანი 1774 წლისა. 3. არქიპო პატარაისაგან—ერთი ვერცხლის ფული, ძველი, გურიის, სოფელ მე-ლეკედურში, ნაპოვნი. 4. მიხეილ მხარობელის ძე სიხარულიძისაგან—ძველი თეთრი ფული ვერცხლისა, რაჭაში, სოფელ ამბროლაურში, გზის თხრის დროს, ნაპოვნი 41 ცალი მომხსო, 56 ცალი პატარები. 5. შალვა თუხარელისაგან—36 სიგელი და სხვა გვარი დოკუმენტი. 6. მარიამ საყვარელიძისაგან— ორი სიგელი გორგის ძეგლისა. 7. არჩილ კახაბერი-საგან—ბარათი დავით ბატონი-შვილისა 1799 წ. 8. ნათიკი ვეპი-ლის თანაშემწე ნიკოლოზ იაგორის ძე მხარეთუროვისაგან— სამი ვერცხლის ფული, ძველი. 9. შალვა ჩიქობავასაგან—ხელთაწერი „მირიანი“ 10. თომა კველიშვილისაგან—

მამონტის ძელი, ტომისი გუბერ-ნიაში ნაპოვნი.

ქ. შ. წ.-კ. გამავრცელებელი საზოგადოების გამგებამ უღრმეს მადლობას მოახსენებს შემომწერი-ლებს.

ბატონო რედაქტორო!

ქართული სცენის მოქირანხელე ვლადიმირ სარდიონის ძე ალექსი-მესხიშვილის 30 წლის მოღვაწეობის აღსანიშნავად თელავში გამართულ საიუბილეო წარმოდგენიდან, ხარჯს გარდა დარჩა ხუთი თუმანი და ორი და ათი შური (52 მ. 50 კ.) რომელსაც ამასთან გიგზავნით ღ უპო-რილესად გთხოვთ მიიღოთ შრომა და გადსაცეთ პატივცემულ ვლ. ა. ალექსი-მესხიშვილს.

მარიამ მ. კანდელიაძე.

P. მ. ამასთან მადლობას ვუცხადებ ბ-ნ ივ. ბარკალიას, ონ. ქიკაძეს და ყველა მათ, ვინც დამეხმარა ამ საღამოს გამართვაში.

რედაქტორ-გამომცემელი

ა. შუბაძე.

განცხადება

№ 4711

სქალი პედრი

კანს ხავერდისა და ალმასებს

ფერდ. მიულბენი

30 კაპი. პარფუმერი

ქო კაპი. № 4711

მისი იმპერატ. უდიდ. სესხლის იჯარაიარი.

599935

599934

1021.

მიმწიფი ნაგასრულიანი

პირველი პირი

სამკურნალო

დაარსებულია 1880 წელს.

ქობულეთის მფლობელი პირდაპირი.

ავადყოფნის მიღება ყოველ დღე

გარდა კვირისა.

ფილიპოვი.

„606“ და „914“

11-12 ს. შემსაკუფება

ქონსულატშია.

ბ. ა. ნავახრდინი: 11-12 ს. ქორ-გიული, და ვენერული (სიფილ.) ავად.

ბ. გ. ნავახრდინი: 1-2 ს. ბავშვთა შინა-განი ავად.

კ. მ. ჩიქოვანი: 9/4-10 ს. თვალისა, შინა-განი და ნერვებისა.

ბ. ა. ნახანავანი: 10-11 ს. სახეობა, ქა-ლები და ბავშვებისა.

ბ. გ. მულბენი: 10-12 ს. ყურისა, ცხვირი-სა და ყელისა.

ბ. გ. ნავახრდინი: 11-12 ს. კანისა, სი-ფილისა, ვენერ., საშ. და ქორუფი.

ბ. ბ. კახაბერიანი: 12-1 ს. შინა-განი ავადყოფნა და ყვეფილისა ცხრ.

ექიმი ქალი ბ. გ. ტერ-დავითაძისა

1-2 ს. სახეობა და ქალების ავად.

ს ა დ ლ ი თ ი ს

ბ. გ. ავეტისანი: 6-7 საათ.

ექიმი ქალი გ. ლ. რენიგერ-არეში-სა 6-7 ს.

რჩევა-დარჩევა 50 კაპ. ხელმოკლეო რის უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მოიხრებით.

სამკურნალოს დირექტორი მდიონის 1004 დოქტორი ბ. ა. ნავახრდინი.

მუხრანის კერძო სამკურნალო საფოლი კარობათით.

19 თებერვლის ქუჩა, იგივე რ. ივ. № 48, ახალ მუხრ. ხილის პირდაპირ, **თელავი № 370** დასაწოლად ავადყოფნი მიიღებიან ყოველ დროს, ხოლო გასასწავლად ფეხზე მოსარულე ავადყოფნი მიიღებიან დანიშნულ დროს შემდეგ

ექიმების მიერ:

დოქტორი:	8 1/2—9 1/2 ს.
სამატიორი ბ. მ.	11—12 ს.
იაშვილი ა. ო.	12 1/2—1 1/2 ს.
ლოლოპიძე ბ. მ.	11—12 ს.
ბრიგორიანი ა. ი.	11—12 ს.
მელკონიანი ბ. ა.	12—1 ს.
ჯაში ი. ი.	9 1/2—10 1/2 ს.
ბრიგორიანი ა. ი.	11—12 ს.
მიჩიბაშვილი	10—11 ს.
ექიმი-ქალი ტერ-დავითაძისა	11—12 ს.
ლოლოპიძე	12 1/2—1 1/2 ს.
შაველიანი ბ. ი.	1 1/2—2 1/2 ს.

ფსი გასინჯვისა 50 კ. საფოლი კარობი 3 მან. დღემ, ცალკე ოთახი 5 მან. ოპერაციები მორიგით. **შეშაბუნება წამლებსა**, „606“ და „914“, ყვეფილია აკრა, ელექტრონი წამლობა, ძიძის გასინჯვა, დახელა (მასაჟი), მოწმობის შედგენა და სხვა, შეღავათიანი საფარობით.

1581

ამით საყოველთაოდ ვაცხადებ, რომ ცნობილი

პასხალიდის ავარიკულ ვაზის სანარბი

ჩვეულებისამებრ იყიდება მ. ბ. რუსიძის კანტორაში.

ბათუმში, მარნეულის პირდაპირ, საკუთარ სახლში № 10.

სამუდამო და შეუწყვეტი გააფრებლობა: თვის რაც უფრო აღრე დაიბარებენ მუდამო, იმდენ უფრო იფრე მიიღებენ, რაც გვიან, იმდენ უფრო მიტოვდებიან. **პასხალიდის თვის მუდამო მუდამო მუდამო მუდამო** ამა მოგზავნებს, რომ თვის დროსადაც დაიკვთონ, ვინადაც, როგორც გაზეთშია იყო აღნიშნული, ბალკანეთის ომის გამო, წელს თენგიზის გამოსაყვანილი გზა დაკეტულია (მხოლოდ მტკიცედ-დენა გამოსწორო გზის დაკეტვის), რის გამოც მოსალოდნელია, ბევრი მეტარე შეეძ-რის უთხოვლო.

ტელისისა, ქუთისისა და ბათუმის გუბერნიების ერთადერთი წარმომადგენელი პასხალიდის ავარიკული თხილისა მ. ბ. რუსიძე.

ავარიკულ ვაზის სანარბი

„კლ-ქალკული კეთილში“

ურთებს და ჰყიდის საუკეთესო ყავილიანი საძირე ამერიკულებზე დამენილ ვაზებს, ყოველწლიურ მიწებისათვის ერთად-ერთი საშუალება, რომ მთა ოთ გაძლე ვენა-ხები, კარგი მოსავლი და კარგი თვისების ღვინო.

მედიკალური ამოხრევი საუკეთესო და ახალი პირდაპირ ნაყოფიერი გიბრიდები. **კატალპები, პრინს-კურანტები და ყოველგვარი ახსნა უფასოდ.**

ქუთისის კანტორა: მისილოვის ქუჩა, სახლი მძათა გოკიელოვისა.

მისამართი წერილებისა და დემონსტრაციის: **К. И. О. ЖИГУРЬ И. К.** Кутаиси. 1108

კვამისის ნაცვადი

ბოსტნეულისა და ყვავილების თესვულთა

1913 წელს დასათესად.

პრესკურანტები უფასოდ გზავნებად.

ქ ვ მ მ - ის და ახსნა ოპი.

თესვულთა საწარმი.

ბ. ა. ვ ა ვ ა ლ ი შ ვ ი ლ ი ს ნ თ ა რ გ მ ნ ი.

დაკეთა შეიძლება: ტფილისში—ქ. შ. წ.-კ. გამ. საზ. წი